

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 62/2019 privind activitatea consulară

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 62/2019 privind activitatea consulară, în vederea consolidării cadrului normativ aplicabil funcționarilor consulari onorifici ai României, prin instituirea obligației de a deține un nivel minim de cunoaștere a limbii române și prin creșterea transparenței activității acestora.

I. Contextul și necesitatea reglementării

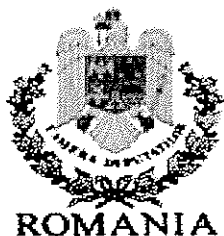
În ultimii ani, rolul consulilor onorifici ai României a devenit tot mai important în relația dintre statul român și comunitățile românești din afara granițelor țării. Creșterea semnificativă a numărului cetățenilor români stabiliți în străinătate a determinat și o creștere a nevoii de sprijin, informare și reprezentare din partea autorităților române. În acest context, consulii onorifici contribuie în mod semnificativ la sprijinirea activității consulare și la menținerea legăturii dintre autoritățile române și comunitățile românești.

Legea nr. 62/2019 privind activitatea consulară reglementează statutul și activitatea funcționarilor consulari onorifici. Potrivit art. 71 alin. (2), candidații pentru această funcție sunt desemnați dintre personalitățile din statul de reședință apropiate de România, care beneficiază de independență financiară și sunt cunoscute pentru un comportament adecvat nivelului de demnitate și reprezentativitate al funcției.

Cu toate acestea, cadrul normativ nu stabilește obligația ca persoanele desemnate în această funcție să cunoască limba română și nici nu prevede un nivel minim al competențelor lingvistice necesare exercitării atribuțiilor specifice funcției.

Apreciem că această omisiune trebuie remediată.

Sintagma „persoană apropiată de România”, utilizată de legiuitor, presupune mai mult decât existența unor relații economice, profesionale sau personale cu statul român. O apropiere reală

implică înțelegerea valorilor, culturii, tradițiilor și realităților societății românești, iar limba română reprezintă principalul mijloc prin care acestea pot fi cunoscute și promovate. În lipsa unor cunoștințe de limba română, aprecierea caracterului de persoană apropiată de România rămâne lipsită de un criteriu obiectiv și verificabil.

Cunoașterea limbii române rezultă și din atribuțiile pe care consulii onorifici le exercită. Aceștia reprezintă statul român în relația cu autoritățile locale și cu comunitățile românești, contribuie la promovarea intereselor României și acordă sprijin cetățenilor români, în limitele atribuțiilor stabilite prin lege și prin protocolul încheiat cu șeful misiunii diplomatice. Potrivit art. 72 alin. (1) din Legea nr. 62/2019, atribuțiile fiecărui consul onorific sunt stabilite printr-un protocol încheiat cu șeful misiunii diplomatice competente.

Considerăm că aceste atribuții nu pot fi exercitate în mod eficient în lipsa posibilității de a comunica direct cu cetățenii români. Înțelegerea solicitărilor acestora, transmiterea informațiilor de interes consular, colaborarea cu asociațiile românești și promovarea limbii și culturii române presupun, în mod firesc, existența unor competențe de comunicare în limba română.

Utilitatea unei astfel de reglementări rezultă și din evoluția comunităților românești din afara granițelor țării. În ultimele două decenii, migrația cetățenilor români a determinat constituirea unor comunități numeroase în majoritatea statelor europene, iar nevoile acestora privind asistența consulară, accesul la informații, păstrarea identității naționale și promovarea limbii române au crescut semnificativ.

În acest context, consulul onorific este un factor de legătură între România și comunitatea românească din circumscripția consulară. Pentru îndeplinirea acestui rol este necesar ca persoana desemnată să poată comunica direct cu cetățenii români și să înțeleagă realitățile sociale și culturale ale acestora.

O asemenea modificare legislativă este justificată inclusiv de situațiile de criză în care comunitățile românești au avut nevoie de sprijin și de informații rapide din partea reprezentanților statului român. Un exemplu îl constituie incendiile de vegetație produse în zona Bordeaux, unde un număr important de cetățeni români au fost afectați. În acea perioadă au fost semnalate în spațiul

public dificultăți de comunicare între comunitatea românească, reprezentanții mass-media și consulatul onorific. Fără a reprezenta o evaluare a activității unei anumite persoane, această situație demonstrează importanța existenței unor competențe adecvate de comunicare în limba română pentru persoanele care exercită funcția de consul onorific, în special în situații de urgență, când transmiterea rapidă și exactă a informațiilor poate avea un impact semnificativ asupra cetățenilor români.

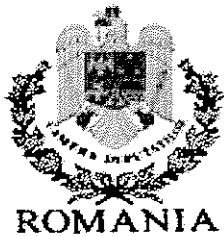
Rațiunea acestei modificări este susținută și de dispozițiile art. 7 din Constituția României, potrivit căroră statul român sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului al cărui cetățeni sunt.

Un alt obiectiv al prezentei inițiative legislative îl constituie consolidarea transparenței activității consulilor onorifici. Articolul 72 alin. (2) din Legea nr. 62/2019 prevede că șeful misiunii diplomatice evaluează anual activitatea oficiului consular condus de funcționarul consular onorific și elaborează un raport pe care îl prezintă Ministerului Afacerilor Externe. În prezent, aceste rapoarte nu sunt făcute publice. Considerăm că publicarea lor, cu respectarea dispozițiilor privind protecția datelor cu caracter personal și a informațiilor clasificate, ar contribui la creșterea transparenței instituționale, la responsabilizarea consulilor onorifici și la consolidarea încrederii comunităților românești în activitatea acestora

Având în vedere argumentele expuse, se propune completarea Legii nr. 62/2019 prin introducerea obligației ca persoanele desemnate ca funcționari consulari onorifici să facă dovada cunoașterii limbii române la nivelul B2, potrivit Cadrului european comun de referință pentru limbi, precum și prin instituirea obligației Ministerului Afacerilor Externe de a publica concluziile rapoartelor anuale de evaluare prevăzute la art. 72 alin. (2).

II. Obiectivele proiectului de lege

Prezenta inițiativă legislativă urmărește:

- instituirea unui standard minim de competență lingvistică pentru persoanele desemnate în funcția de consul onorific al României, prin introducerea obligației de a deține cunoștințe de limba română cel puțin la nivelul B2, potrivit Cadrului european comun de referință pentru limbi;
- consolidarea capacității consulilor onorifici de a comunica direct și eficient cu cetățenii români, autoritățile române și instituțiile statului;
- asigurarea unei reprezentări mai eficiente a intereselor României și ale comunităților românești din străinătate;
- creșterea transparenței activității consulilor onorifici prin publicarea rapoartelor anuale de evaluare întocmite de șefii misiunilor diplomatice;
- adaptarea legislației naționale la evoluția și dimensiunea actuală a diasporei românești.

III. Impactul social și instituțional

Adoptarea prezentei legi este de natură să producă efecte pozitive atât asupra activității consulare, cât și asupra relației dintre statul român și cetățenii români aflați în afara granițelor țării.

Instituirea unei cerințe minime privind cunoașterea limbii române creează premisele unei comunicări directe și eficiente între consulii onorifici și cetățenii români. Totodată, aceasta contribuie la consolidarea promovării identității naționale și la îmbunătățirea calității serviciilor și activităților desfășurate în beneficiul cetățenilor români.

Publicarea rapoartelor anuale de evaluare va contribui la creșterea transparenței instituționale și a responsabilității în exercitarea funcției de consul onorific.

IV. Impactul economic și bugetar

Prezenta inițiativă legislativă nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat. Verificarea îndeplinirii condiției privind cunoașterea limbii române se realizează în cadrul procedurii administrative de numire, iar publicarea rapoartelor de evaluare se poate realiza prin utilizarea infrastructurii informatice existente a Ministerului Afacerilor Externe.

V. Compatibilitatea cu dreptul Uniunii Europene

Inițiativa legislativă nu intră în domeniul de armonizare a legislației Uniunii Europene. Reglementarea condițiilor de desemnare și evaluare a consulilor onorifici aparține competenței exclusive a statelor.

Concluzii

Prezenta propunere legislativă urmărește consolidarea reprezentării statului român în străinătate prin instituirea unor standarde obiective de competență și transparență aplicabile consulilor onorifici.

Adoptarea acesteia va contribui la îmbunătățirea comunicării cu cetățenii români din diaspora, la promovarea identității naționale și la creșterea încrederii comunităților românești în instituțiile statului.

Pentru aceste motive, supunem Parlamentului spre adoptare prezentul proiect de lege.

INIȚIATOR:
ALBU DUMITRITA
Deputat ~~Ne~~afiliat

[illegible]